

УДК 004: 339.137.4

О. Ю. ЧУБУКОВА, О. О. БОНДАРЕНКО

Київський національний університет технологій та дизайну

**ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ У НАЦІОНАЛЬНІЙ
АНТИДЕМПІНГОВІЙ ПОЛІТИЦІ**

Робота присвячується питанню неналежного застосування інформаційних технологій під час проведення антидемпінгової процедури в нашій державі; відмічається вплив тіньової економіки на формування інформаційних баз даних, необхідних для початку антидемпінгового розслідування; пропонуються шляхи більш повної інформатизації цієї сфери державного регулювання.

Ключові слова: інформаційні технології, антидемпінгова процедура, тіньова економіка, інформатизація

Невід'ємною складовою сучасного етапу розвитку економіки постіндустріального суспільства є широке застосування інформаційно-комунікативних ресурсів та розвиток цифрових технологій. Кожна сфера державного управління, всі галузі народногосподарського комплексу України в тій чи іншій мірі використовують наявні у них інформаційні технології.

Об'єкти та методи дослідження

Об'єктом дослідження є інформаційні технології у антидемпінговій політиці.

Постановка завдання

Проблема полягає саме в обсягах володіння та використання сучасних технологій, вмінні їх раціонального застосування, адаптації елементів світового досвіду до національних умов ведення господарства. Передові інформаційні технології у антидемпінговій політиці повинні забезпечувати високу швидкість обробки даних, пошуку інформації щодо динаміки ціноутворення, обсягів реалізації та збуту продукції в межах країни та за її кордонами, розосередження даних, доступ до джерел інформації незалежно від місця їх розташування.

Результати та їх обговорення

Як відомо, антидемпінгова процедура розпочинається при подачі скарги національним товаровиробником, який доводить в ній існування економічної шкоди від імпорту певної продукції за демпінговими цінами. Міністерства економічного розвитку і торгівлі України (Міністерство) вивчає докази наявності демпінгу та шкоди, які зазначені у скарзі, оцінює їх достатність та обґрунтованість з метою прийняття рішення про порушення (або про відмову в порушенні) антидемпінгового розслідування.

Міністерство подає Міжвідомчій Комісії звіт про результати проведення антидемпінгової процедури. Швидкість подачі Звіту та швидкість прийняття рішення про початок антидемпінгового розслідування та його провадження залежать від того наскільки повно впроваджено та реально застосовуються інформаційно-комунікативні ресурси та технології у системі виконавчих органів, які займаються питанням захисту національних товаровиробників від демпінгового імпорту.

Розглядаючи національний рівень системи антидемпінгового регулювання стикаємось з проблемою відсутності повної узагальнюючої інформації щодо фінансових показників діяльності підприємств у Повідомленнях Міжвідомчої комісії на сайті Міністерства. Причиною цього можна

назвати існування даних, що не відповідають дійсності, на що впливає великий рівень тіньової економіки.

Антидемпінгова політика на сучасному етапі розвитку економіки повинна спиратись на достовірну об'єктивну інформаційну базу та спрямовуватись на детінізацію галузей народного господарства.

У процесі антидемпінгової процедури виконавчі та фіскальні органи фактично контролюють та отримують офіційну звітність від суб'єктів господарювання, те, що знаходиться в «тіні» – є недоступним, це спричинює втрату контролю з боку держави над економічними процесами у важливих секторах національної економіки. Такими секторами на сьогодні є металургійна та хімічна галузь, експорт яких складає половину всього експорту країни (за даними ДСС у січні-липні 2012 р. експорт лише продукції металургійної галузі склав 29,6 % від зального обсягу експорту [1]).

Чим більші обсяги експорту, тим більша імовірність застосування антидемпінгових обмежень. Так, саме металургійна та хімічна галузі України найбільше потерпають від антидемпінгових заходів (див. табл.1).

Таблиця 1. Чинні антидемпінгові заходи щодо експорту української продукції на закордонних ринках (станом на 01.09.2012 р.)

№	Назва товару	Країна	Термін до якого діють заходи
1.	Карбамід сухий	Сполучені Штати Америки	12.2016
2.	Феросилікомарганець		09.2011
3.	Нітрат амонію		07.2012
4.	Арматура		08.2012
5.	Прокат гарячекатаний плоский в рулонах		12.2012
6.	Катанка - прутки та дроти з вуглецевої та деяких сортів легованої сталі		07.2013
7.	Прокат вуглецевий гаряче-катаний плоский не в рулонах		11.2014
8.	Нітрат амонію та складні азотні добрива з вмістом калію та фосфору	Європейський Союз	06.2012
9.	Джгути, канати, троси з чорних металів		02.2017
10.	Труби безшовні		06.2011
11.	Прасувальні дошки		04.2012
12.	Трубна продукція (зварні труби)		12.2013
13.	Феросилікомарганець	Сполучені Штати Мексики	11.2013
14.	Арматура		09.2015
15.	Гарячекатаний прокат (обрізний)		09.2015
16.	Прокат гарячекатаний плоский в рулонах		03.2015

Продовження таблиці 1

17.	Трубна продукція (труби малого та середнього діаметру)	Митний союз Республіки	11.2015
18.	Машинобудівне кріплення	Білорусь, Республіки	05.2012
19.	Поліамідна технічна нитка	Казахстан та Російської	09.2013
20.	Сталеві ковани прокатні валки	Федерації	05.2016
21.	Прокат холоднокатаний плоский	Аргентинська Республіка	07.2010
22.	Прокат гарячекатаний в рулонах та не в рулонах	Королівство Таїланд	05.2014
23.	Мідний дріт	Республіка Туреччина	07.2016
24.	Прокат гарячекатаний плоский в рулонах	Канада	08.2016
25.	Прокат із вуглецевої сталі та прокат із високоміцної низьколегованої сталі		02.2015

Джерело: [2]

Відповідно до даних табл. 1 станом на 01.09.2012 р. щодо України діє 25 антидемпінгових заходів, при чому всі заходи стосуються товарів металургійної та хімічної галузей. Така ситуація вказує на експортний потенціал та державну підтримку інших груп товарів, наприклад товарів легкої промисловості. На жаль, експортна часта товарів легкої промисловості невелика і у січні – липні 2012 р. склала лише 1,6% [1]; антидемпінгові обмеження щодо цієї групи товарів відсутні. За нинішнього високого рівня розвитку інформаційних технологій підтримка галузі не означає її повне фінансове утримання, увагу слід приділити забезпеченню сучасними технологіями виробництва, автоматизації чи інформатизації для подальшого самостійного та економічно ефективного розвитку.

Щодо українських товаровиробників на зовнішніх ринках діє 2 антидемпінгові розслідування, терміни яких, згідно даних сайту Міністерства економічного розвитку і торгівлі України, давно вийшли (у березні 2011 р. та серпні 2011 р. відповідно) (табл.2)

Таблиця 2. Антидемпінгові розслідування, що проводяться щодо української продукції (станом на 01.09.2012 р.).

№ п/п	Назва товару	Країна, яка проводить розслідування	Рік порушення розслідування	Орієнтована дата завершення розслідування
1	Гарячекатаний прокат в рулонах	Республіка Індонезія	03.2010	03.2011
2	Сода кальцинована	Республіка Індія	08.2010	08.2011

Джерело: [2]

При цьому пояснень такого стану справ не має – інформація на сайті не є об'єктивною та повною, при тому, що на сайті ЄС чи СОТ можна одержати вичерпну інформацію про будь-яке антидемпінгове розслідування. Таким чином, відкрита інформаційна мережа (йде мова про Інтернет) всебічно та ефективно використовується за кордоном, але не у нас.

У державі не має чіткої реальної облікової картини, оскільки існує дефіцит цілісної об'єктивної інформації. На практиці, держава управляє тим, що є у відомчих офіційних базах даних. «Тінь» до уваги не береться, хоча про її існування знають усі (навіть визначення її рівня відрізняється у різних джерелах). До цього призвела неспроможність центральних органів виконавчої влади, що відповідають за інформаційну, фіскальну, бюджетну політику, забезпечувати ефективну міжвідомчу взаємодію, а також відсутність постійного впровадження та розвитку інформаційних систем. Сьогодні в країні діє більше 200 відомчих баз даних, які в тій чи іншій мірі суперечать одна одній, не створюють цілісної інформаційної картини і не дають можливості приймати ефективні управлінські рішення, в тому числі на міждержавному рівні. Необхідно створити інтегровану інформаційно-аналітичну систему національного управління, яка включатиме сучасні інформаційні технології і передовий світовий досвід, та матиме на меті уникнення офіційних розбіжностей, забезпечення захищеного інформаційного обміну між базами даних усіх органів виконавчої влади. Таким чином, кожна сфера державної політики, в тому числі антидемпінгова, отримає систему цілісної державної інформації та ефективно використовуватиме її для потреб власного управління та розвитку. Це сформує якісно нову й ефективну модель регіонального і державного менеджменту, без чого неможливі дієві економічні реформи.

Накопичення об'єктивної інформації відкриє нові можливості для аналізу та стратегічного прогнозування соціально-економічного та зовнішньоекономічного розвитку, а відтак – зросте ефективність регіонального та національного управління, будуть створені умови для підвищення фінансової та ресурсної самостійності національних товаровиробників та інших суб'єктів господарської діяльності. Окрім всього, технічні нововведення й ефективна система міжвідомчої електронної взаємодії між органами виконавчої влади у сфері антидемпінгової політики дадуть змогу підняти на новий рівень своєчасне та повне отримання державними установами інформації щодо фінансово-економічних показників скажника у антидемпінгових процедурах.

Поділяємо думку колег [3] про необхідність інформатизації зовнішніх економічних зв'язків України, що передбачає запровадження комплексу заходів:

- створення комплексної інформаційної системи в галузі ЗЕД і державного моніторингу за здійсненням експортно-імпорتنих операцій;
- підвищення рівня поінформованості національних експортерів щодо цінової ситуації на зовнішніх ринках, а також щодо стандартів та технічних вимог, які стосуються традиційних та потенційних нових продуктів українського експорту;

- забезпечення інформаційно-методичної підтримки у процесі пошуку та відбору перспективних зовнішніх ринків для збуту продукції українських підприємств;
- створення єдиної інформаційної бази даних тендерів, що проводяться в зарубіжних країнах, надання системної інформаційної та консультаційної допомоги українським компаніям для забезпечення їхньої участі в міжнародних тендерах, виставках та ярмарках;
- оперативне інформування експортоорієнтованих товаровиробників та широкого кола представників вітчизняного бізнесу щодо змін торговельної політики України та її ключових торговельних партнерів шляхом поширення інформаційних брошур, аналітичних матеріалів, проведення консультацій та тренінгів.

Висновки

Інформаційні технології роблять світ відкритішим тому, можливо, найважливіший результат запровадження інтегрованої інформаційно-аналітичної системи саме в тому, що з нею діяльність органів виконавчої влади у сфері антидемпінгової політики стане ефективнішою, такою, яка здатна швидко та об'єктивно використовувати наявну інформацію, яка в свою чергу, буде доступнішою, відкритішою і більш контрольованою з боку національних товаровиробників та інших зацікавлених осіб.

Список використаної літератури

1. Товарна структура зовнішньої торгівлі за січень-липень 2012 року [Електронний ресурс] // Офіційний сайт Державної служби статистики України. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
2. Антидемпінгові, спеціальні та антисубсидійні розслідування [Електронний ресурс] // Офіційний сайт Міністерства економічного розвитку і торгівлі України. – Режим доступу: http://www.me.gov.ua/control/uk/publish/category/main?cat_id=34786
3. «Щодо першочергових заходів зовнішньоторгівельної політики в контексті структурних трансформацій зовнішньої торгівлі України після вступу до СОТ». Аналітична записка [Електронний ресурс] // Офіційний сайт Національного інституту стратегічних досліджень при Президентові України. – Режим доступу: <http://www.niss.gov.ua/articles/622/>

Стаття надійшла до редакції 17.10.2012

Информационные технологии в национальной антидемпинговой политике

Чубукова О.Ю., Бондаренко О.А.

Киевский национальный университет технологий и дизайна

Работа посвящается вопросу ненадлежащего применения информационных технологий при проведении антидемпинговой процедуры в нашем государстве; отмечается влияние теневой экономики на формирование информационных баз данных, необходимых для начала антидемпингового расследования; предлагаются пути более полной информатизации этой сферы государственного регулирования.

Ключевые слова: информационные технологии, антидемпинговая процедура, теневая экономика, информатизация.

Information technologies in the national antidumping policy

Chybykova O., Bondarenko O.

Kyiv National University of Technology and Design

The work is devoted to the issue of improper use of information technologies during the anti-dumping procedure in our country, the grey market impact on the formation of databases required to start an anti-dumping investigation is marked; the ways of better informatization of anti-dumping sphere are proposed.

Keywords: information technologies, anti-dumping procedure, grey market, informatization.